

INGEZONDEN

A decorative horizontal line with a cross-like symbol on the left, a central floral motif, and a scroll on the right. To the right of the scroll is a small illustration of a mailbox labeled 'BRIEVENBUS'.

Geachte Redactie,

Het verheugt ons, dat uwe critiek op onze ingezonden mededeeling in Uw tijdschrift van December j.l. zoodanig is gehouden, dat over de daarin ter sprake gebrachte vraagstukken, die zoowel vakkundig als algemeen-medisch en niet minder sociaal-economisch van zoo'n groot belang zijn, nader van gedachten kan worden gewisseld.

Het feit, dat wij het niet met U als aanhangers der autonome tandheelkunde eens zijn, dat vakopleiding zonder voorafgaande algemeen-medische grondslag de aangewezen weg zou zijn, om de mondlidders volgens alle regelen der kunst te behandelen, kan u toch niet onbekend zijn, gezien de vele jaren, waarin het autonome standpunt hier te lande door het Ned. Mondh. Genootschap wordt afgewezen. Wanneer wij nu deze onze opvatting (die wij objectief kunnen motiveren en waarvoor wij steeds bereid zijn van gedachten te wisselen), aan de daarvoor aangewezen personen in den lande, t.w. de geneesheeren, mededeelen, en voor de bereiking van het principiele doel van het Ned. Mondh. Gen. hunne medewerking vragen (vandaar de namen en adressen der stomatologen, die zich hier ter stede beschikbaar hebben gesteld), dan merkt u dit aan als een met het volksbelang strijdige depreciatie van een groep die het met onze opvatting niet eens is, en als een onbehoorlijkheid waarvoor u de uitdrukking „dit kan de toets van de meest elementaire ethiek niet doorstaan” toelaatbaar vindt. Hier is het ons ten eenenmale onmogelijk, uw gedachtengang te kunnen volgen, te meer, waar U eenige regels verder schrijft: „zonder meer zij toegegeven, dat de behandeling van de tandlijdende menschheid behoort te geschieden door hen, die een vakopleiding hebben ontvangen met algemeen medische grondslagen”.

Het schijnt ons voor de hand liggend, dat hier een misverstand heerscht en dat U onder „algemeen medische grondslagen” iets geheel anders verstaat dan wij; het zal dus zaak zijn, daarover eerst klaarheid te verschaffen, voor en aleer scherpe sententies mogen worden uitgesproken.

U memoreert, dat de artsen, die geen speciale studie der mond- en tandheelkunde hebben gemaakt, niet over de minste tandheelkundige kennis beschikken, niettegenstaande het feit, dat zij bevoegd zijn, om de tandheelkunde in haar geheelen omvang uit te oefenen. Wij onderschrijven uwe opvatting op grond van onze langdurige ervaring in Nederland volkomen. Zoo konden wij b.v. constateeren, dat een verpleegster

in een groot ziekenhuis, zuster van een bekend arts en schoonzuster van een arts, jarenlang in behandeling stond van een tandtechnicus, een verschijnsel, dat niet geïsoleerd staat en niet alleen tot de familieleden der artsen beperkt blijft. Deze betreurenswaardige feiten geven ernstig te denken, te meer daar toch aan de meeste universiteiten in ons land onderwijs in de tandheelkunde aan de toekomstige artsen wordt verstrekt, en men een dergelijk, bijna algeheel gemis aan kennis bij andere specialismen, die evenmin tot de verplichte examenvakken behooren, niet aantreft.

Het is van een medisch hygiënisch standpunt voor de volksgezondheid bedenkelijk, dat de artsen, niet-specialisten in ons vak, niet de minste tandheilkundige kennis bezitten, want tusschen de artsen-zonder-tandheilkundige-kennis en de tandartsen-zonder-medicina-universa blijft nu het groote gebied der mond- en tandzieke bevolking als een soort „medisch niemandsland” liggen, waarin door allerlei ongequalificeerde personen en groepen „strooptochten” worden ondernomen, Wij zijn er van overtuigd, dat deze onregelmatige toestand ook voor de bona fide tandartsen in geen enkel opzicht nuttig is.

Het stereotyp geopperde bezwaar van de langdurige opleiding voor stomatologen is herhaalde malen weerlegd (zie o.a. *Münch. Med. Ws.* 1929, bl. 719) en op onze tegenwerpingen heeft men tot heden nimmer geantwoord. Bovendien begrijpen we niet, hoe alleen deze tijdsduur van zulk een delectaire beteekenis zou zijn, waar toch de studietijd der autonome tandheelkunde zelf in een korte spanne tijds bijna verdubbeld werd.

Overigens hebben wij er belangstelling voor, om te vernemen, welke andere argumenten tegen deze stomatologische wijze van opleiding zijn aan te voeren. Er zijn verschillende landen, waar de mond- en tandverzorging op stomatologischen grondslag plaats vindt. Zoo b.v. in Hongarije, waar de bekende A r k ö v y als stomatoloog heeft gearbeid. Hier is de tandheelkunde reeds sinds 1844 erkend als een onderdeel der geneeskunde op gelijken grondslag als de andere medische specialismen, die eveneens deelen van het menschelijke lichaam speciaal behandelen. Er bestaat verplicht onderwijs in de tandheelkunde voor de aanstaande artsen en op de artsen-cursussen wordt ook de tandheelkunde uitvoerig behandeld. De tandheelkunde wordt sinds 1844 uitsluitend door medici uitgeoefend en van nadeelen, die door het afleggen van een tandarts-examen ondervangen zouden moeten worden, is aldaar tot dusverre niets gebleken.

De grondslagen der medicina universa zijn jammer genoeg niet synoniem met die van de artsopleiding. Dit is een stelling, waarmede wij het volkomen met u eens zijn, maar de artsopleiding en de daarop aansluitende uitoefening der algemeene geneeskunde verschaffen tenminste nog de *mogelijkheid* zich tot geneesheer op grondslag der medicina universa te ontwikkelen. Of dit werkelijk het geval zal wezen, hangt natuurlijk niet af van boekengeleerdheid, een examen of titel. Dit is namelijk een kwestie van aanleg en goodwill. Dienovereenkomstig ziet men soms artsen de tandheelkunde uitoefenen op een wijze, die zich van

die van den obscuren tandtechnicus niet wezenlijk onderscheidt. Daarentegen zijn er tandtechnici, die, voorzoover hun vaak zeer beperkte kennis het veroorlooft, hunne patiënten behandelen met doelstellingen, waarvoor een goed geneesheer zich niet zou behoeven te schamen.

Het vraagstuk der autonome, vakkundig onderbouwde tandheelkundige behandeling of der stomatologische op de medicina universa gebaseerde, is derhalve niet een kwestie van *meer of minder*, van kortere of langere vakstudie, meer of minder bevoegdheid, meer of minder boekengeleerdheid, van dezen of genen titel, zij is van *andersoortigen* aard. De behandeling der mond- en tandziekten op den grondslag der medicina universa is *anders* dan wanneer die niet op dezen grondslag wordt uitgeoefend. In het laatste geval is het voor den patiënt niet eens zoo belangrijk of deze behandeling alsdan door een arts, een tandarts of een tandtechnicus geschiedt. Zooals gezegd, om tot de mogelijkheid (niet de zekerheid) van een behandeling der mond- en tandziekten op den stomatologischen grondslag der medicina universa te geraken, zijn op het oogenblik hier te lande de arts-opleiding en de uitoefening der algemeene geneeskunde de éénige nog voorhanden praemisses.

Dat volgens de laatste alinea van uw redactioneel naschrift uwerzijds niet wordt ingezien, dat aan mond- en tandheelkundige hulp op algemeen-medischen grondslag nijpende behoefte bestaat, verwondert ons i.v.m. uw autonoom standpunt niet. Wij achten desnietteenstaande het ontbreken uwerzijds van dit inzicht voor het geheele vraagstuk der verzorging van de mondlidende bevolking een groot nadeel. Dat echter het steeds duidelijker zien van deze behoefte en het uitspreken daarvan onzerzijds „een weinig geschikte sfeer” zou doen ontstaan, achten wij een verwonderlijken en bij wetenschappelijke gedachtenwisseling over een vraagstuk van algemeen belang weinig gebruikelijken gedachtegang.

Gedachten aan depreciatie of disqualificatie of soortgelijke woorden moeten wederzijds volslagen worden uitgebannen, wil men tot constructieven arbeid kunnen komen, welke toch i.v.m. den ernstigen nood van de mond- en tandlijdende bevolking zoo dringend noodzakelijk is. De ernstige wil tot samenwerking vooral van die kringen, op wie in de eerste plaats de verantwoordelijkheid rust, om dien nood naar krachten te lenigen, is een eerste en onafwijsbare plicht.

Hoogachtend,

Het bestuur van het Ned. Mondh. Gen.

Dr. A. DROS, *Voorzitter*.

Dr. L. DE RUYTER MAYER, *Secretaris*,
(Joh. Verhulststr. 48) Amsterdam Z.

* * *

Het wil ons voorkomen, dat de gedachtenwisseling ietwat verward dreigt te worden, doordat het Bestuur van het „Nederlandsch Mondheelkundig Genootschap” twee dingen door elkaar haalt, die niets met

elkander gemeen hebben, te weten: de al of niet wenschelijkheid van de artsopleiding voor den aanstaanden tandarts, en het optreden van de leden van het N.M.G. naar buiten.

Wij willen trachten deze beide zaken, gescheiden, nog eens te bezien als slotwoord en wanneer wij dan met het laatste beginnen, dan blijven wij op het standpunt staan, dat de door het N.M.G. verspreide circulaire ethisch niet door den beugel kan.

Het is zeer wel mogelijk dat de bedoeling van de onderteekenaars ongemeen idealistisch was, maar wij meenen te weten dat de buitenstaanders — en dat zijn niet alleen de tandartsen — dit er niet uit kunnen halen, maar er in zien een nauwelijks verkapte vorm van reclame die in medische kringen even ongebruikelijk als onjuist is.

Wanneer de heeren zich tot de Amsterdamsche medici richten met het verzoek „hen naar krachten te willen steunen”, dan is toch moeilijk te verwachten dat de medici dit opvatten als een verzoek om nu door Amsterdam's straten allerijverigst propaganda te gaan maken voor de artsopleiding van den a.s. tandarts, dan wel als een wenk om één van de telefoonnummers op te bellen, teneinde daarheen één of meer patienten te dirigeren!

Wat nu verder de academische kwestie van de opleiding betreft, is weliswaar de lange duur van de artsstudie plus specialiseering in de tandheelkunde een *oud* argument, maar dit wil daarom nog niet zeggen dat het iets aan kracht verloren heeft.

De opmerking dat de studie der autonome tandheelkunde in een korte spanne tijds bijna verdubbeld werd, is ons niet duidelijk, daar zij — wat ons land betreft — reeds meer dan 35 jaar op 4 jaar is gesteld.

Internationaal is dit niet te bekijken vanwege het verschil in duur van de studie in de verschillende landen. Voor ons land zou het op dit oogenblik naar onze stellige overtuiging, niet verantwoord zijn de duur op minstens 9 jaar te stellen, waarbij men dan nog slechts een tandheelkundig beginneling heeft!

Een niet minder belangrijk argument is het feit, dat in de landen waar sinds vele jaren alleen artsen tot de uitoefening van de tandheelkundige praktijk worden toegelaten, de toestand van de tandlijdende bevolking er niet beter, maar eerder slechter op geworden is!

Dit geldt ook voor het hierboven aangehaalde Hongarije, waar naast eenige voortreffelijke stomatologen, het werk van het gros der practici de Hongaren zoo weinig imponeerde, dat er in weinig landen meer kwakzalvers waren dan juist in Hongarije.

Hetzelfde geldt voor het oude Oostenrijk. De gemiddelde tandheelkundige verzorging was droevig en het aanzien van de tandheelkunde in medische kringen allerminst hooger dan dat in landen waar de beoefenaren der tandheelkunde geen artsexamen behoeften af te leggen.

Tschechoslowakije en het oude Oostenrijksch Polen en voor een deel ook Italië, zouden deze stelling nog kunnen versterken. Als de stomatologische richting gelijk had, dan zouden al deze landen zoozeer het bewijs geleverd moeten hebben van de juistheid dezer opleiding, dat een andere zinswijze niet zou zijn vol te houden. Inplaats daarvan is de overgroote

meerderheid der beoefenaren der tandheelkunde van meening, dat de volledige artsopleiding als *verplichting* niet noodzakelijk en niet wenschelijk is en dit geldt ook voor de landen, waar door een korter duur der artsstudie samenvoeging minder bezwaarlijk is.

Amerika, de bakermat der moderne tandheelkunde, is fel gekant tegen verplichte artsopleiding, niettegenstaande vele van de meest toonaangevende Amerikaansche tandartsen in het bezit zijn zoowel van arts- als tandarts-diploma. Hetzelfde geldt voor Duitschland.

Tenslotte, het N.M.G. wijst er met nadruk op dat de mond- en tandheelkunde een medisch vak is en dat *niet-medici* (dat zijn dus ook de tandartsen), het niet behooren uit te oefenen. Deze stelling verlangt bewijs en de heeren zullen de buitenwereld duidelijk hebben te maken, welke funeste gevolgen de beoefening der tandheelkunde door tandartsen voor de Nederlandsche bevolking heeft gehad en waar de zegeningen uit blijken te bestaan die den patienten door de behandeling der mondartsen deelachtig geworden zijn. Alleen dan heeft een gedachtenwisseling zin en heeft het nut er verder op in te gaan.

De weinig geschikte „sfeer”, die ontstaat door het „constateeren van een behoefte aan mond- en tandheelkundige hulp op medischen grondslag”, is niet een kwestie van verschil van inzicht over de meest juiste wijze van opleiding, maar van het in gebreke blijven van het N.M.G. om aan te toonen waaruit die „behoefte” blijkt en waar het bewijs ligt dat hieraan door de leden van het N.M.G. (al of niet onder vermelding van huis- en telefoonnummer) beter kan worden voldaan, dan door tandartsen.

REDACTIE.